

*Ю.В. Іванов, к.е.н., доцент
Р.О. Олексієнко, студент гр. 501-ЕМл
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ПРОБЛЕМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПОТОКІВ В СУЧАСНИХ ЛОГІСТИЧНИХ СИСТЕМАХ

Значення інформаційного забезпечення логістичного процесу настільки велике, що багато фахівців виділяють особливу сферу діяльності – інформаційну логістику, яка має самостійне значення у бізнесі та управлінні інформаційними потоками та ресурсами. Цю функціональну область логістики часто називають комп'ютерною.

Основними потоками як процесами перетворення в логістиці є матеріальний, інформаційний, фінансовий, сервісний, які є єдиним взаємопов'язаним, інтегрованим і гармонізованим комплексом. Але кожен вивчається та функціонує у матеріальній, інформаційній, фінансовій та сервісній логістиці на регіональному, національному, міжнародному рівні. Якщо раніше товарним логістичним потоком вважався лише матеріальний, а інші супроводжували та супутніми, то останнім часом самостійними товарними потоками стали та інформаційні, фінансові та сервісні, не пов'язані з конкретними матеріальними потоками, і вони стають найбільш актуальними у міжнародній, транскордонній логістиці просторів та кордонів. Ефективне використання інформаційної логістики полягає у раціональному використанні інформаційних технологій та якісному управлінні інформаційним потоком як процесом перетворення по всій логістичній мережі на всіх ієрархічних рівнях. Головною особливістю, що відрізняється від інших логістичних потоків, є те, що він серед них первинний і визначає джерело, напрямок, канали переміщення та адреси пунктів завершення.

Інформаційний потік – це сукупність циркулюючих у логістичній системі, між логістичною системою та зовнішнім середовищем повідомлень, необхідних для управління, аналізу та контролю логістичних операцій. Інформаційний потік може існувати у вигляді паперових, електронних документів (носіїв), звуку, символів та сигналів.

Інформаційні потоки в логістичних системах мають свої специфічні особливості, які відрізняють їх від усіх інших видів інформаційних потоків. Ці особливості залежить від якостей логістичних систем. Логістичні інформаційні потоки мають такі характеристики:

неоднорідність (інформація, що використовується в логістичних системах, якісно різноманітна, може здійснюватися різними мовами);

велика кількість підрозділів – постачальників інформації, споживачів інформації та посередників передачі інформації;

складність практичного огляду інформаційних маршрутів та архітектури каналів;

велика кількість передач одиниць документації по кожному маршруту;

багатоваріантність оптимізації інформаційних потоків.

Інформаційні потоки у логістиці формуються відповідно до матеріальних. Але іноді матеріальний потік може прийти в задане місце, а документи на нього можуть бути не доставлені. Такий матеріальний потік вважається невідфактурованим постачанням і приймається одержувачем на зберігання до прибуття документів. Можливо і навпаки: документи прибувають на місце призначення раніше самого вантажу. Випередження інформаційним потоком матеріального має перевагу в організації роботи сучасних підприємств. Це дозволяє краще підготуватися до прийому вантажів.

Керувати інформаційним потоком можна так: змінюючи напрямок потоку; обмежуючи швидкість передачі до відповідної швидкості прийому; обмежуючи обсяг потоку до величини пропускної спроможності окремого вузла чи ділянки шляху. Вимірюється інформаційний потік кількістю інформації, що обробляється або передається за одиницю часу. Способи вимірювання кількості інформації, що міститься в якомусь повідомленні, вивчаються у розділі кібернетики, який називається теорією інформації.

Під інформаційним управлінням розуміється організація та використання систем інформаційного забезпечення виробничо-господарських процесів для підприємства. Воно базується на системному підході, який охоплює всі види діяльності, пов'язані з плануванням та управлінням процесами, націленими на забезпечення підприємства релевантною інформацією. Кожне підприємство повинно мати свою стратегію інтеграції інформаційного забезпечення прийняття рішень, що визначається паспортними даними виробу, його життєвим циклом та технологією виготовлення, обраним способом обробки даних, засобами передачі інформації клієнтам та партнерам та іншими факторами.

Інформаційне забезпечення логістичного процесу є надзвичайно важливим. Наголошуючи на самостійному значенні для ефективного функціонування підприємства управління інформаційними потоками та ресурсами, багато фахівців виділяють особливу, інформаційну логістику.

Справді, у центрі ефективного керованого матеріального потоку має бути ефективно керований потік інформації. Розрізняють три варіанти взаємодії матеріальних та інформаційних потоків, коли інформація випереджає, супроводжує та пояснює матеріальний потік після його проходження. Випередження інформаційним потоком матеріального ставить за мету усунення вузьких місць у виробничому процесі. Випереджальний інформаційний потік у зустрічному напрямку містить, як правило, інформацію про замовлення; випереджаючий інформаційний – це попередні повідомлення про прибуття вантажу. Супроводжуючі, коли

одночасно з матеріальним потоком йде інформація про кількісні та якісні параметри матеріального потоку дозволяє швидко та правильно ідентифікувати товарно-матеріальні цінності та направити їх за призначенням. Проходження інформаційного потоку з відставанням від матеріального зазвичай допускається лише для оцінки останнього. Слідом за матеріальним потоком у зустрічному напрямку може проходити інформація про результати приймання вантажу за кількістю та якістю, різноманітні претензії, підтвердження, інформація про взаємні розрахунки тощо.

Мета інформаційного забезпечення в логістиці полягає в тому, щоб отримати можливість управління, контролю та комплексного планування руху матеріалів та виробів. Для цього необхідно повний контроль всієї маси інформації, що створюється і передається. Все більш нагальною стає проблема безперервного обліку результатів функціонування системи, що сприяє оперативному внесенню змін як у побудову, так і в реалізацію ходу виробничих процесів та товароруху. Сьогодні процвітають ті компанії, які в змозі найшвидше зібрати та обробити достовірну інформацію (про стан фінансів та складів, про рух матеріалів, про ціни у конкурентів тощо) і, проаналізувавши її, прийняти те чи інше рішення, щоб не відстати та зіграти на випередження. Саме тому дослідження в процесі організації інформаційних потоків на підприємствах різних галузей набуває все більшої актуальності.

УДК 65.012.4.

*В.В. Биба, к.т.н., доцент
Національний університет
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ІСТОРІЯ ІДЕЙ МЕНЕДЖМЕНТУ

Історія ідей менеджменту є досить багатошаровою, оскільки ця наука розвивалася протягом багатьох століть та мала значний вплив на економіку, політику та соціальну сферу. Можна виділити декілька етапів розвитку ідей менеджменту, починаючи з античності та закінчуючи сучасністю. Нижче представлені тези, які розкривають основні етапи розвитку ідей менеджменту та висвітлюють ключові поняття та напрямки цієї науки.

У сучасному світі менеджмент є невід'ємною частиною підприємницької діяльності, але його історія має багато витоків і розвитку.

Перші форми менеджменту відображалися у формі управління військами, а також в організації будівництва пірамід в Єгипті [1].

У Середньовіччі та Ренесансі існували форми менеджменту, які включали в себе управління людьми та ресурсами, але на даний момент вони ще не були структуровані в систематичну теорію.